

Sygn. akt II CSK 459/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa L. O.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]
radcy prawnemu W. K. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu
kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną
o należny podatek od towarów i usług,**
- 3) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu – w interesie publicznym – ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powód L. O. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 czerwca 2017 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 października 2016 r. oddającego powództwo o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych przez odmowę wpisania jego kuzyna na listę odwiedzających go w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność ze względu na zastosowanie w sprawie uchylonego z dniem 24 października 2015 r. przepisu tj. art. 212a § 4 pkt 2 lit c kodeksu karnego wychowawczego.

W związku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba podnieść, iż powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ., z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ., z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, nie publ., z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ., z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.). Ponadto, jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, sam zarzut naruszenia (nawet rażącego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest bowiem oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, nie publ., z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, które sprowadza się tylko do zarzutu zastosowania uchylonego przepisu kodeksu karnego wykonawczego oraz odwołania, bez bliższych wyjaśnień w tej części skargi kasacyjnej, do pozostałych naruszeń prawa materialnego podniesionych w ramach podstaw zaskarżenia, nie pozwala na stwierdzenie, że skarga powoda jest w opisanym znaczeniu oczywiście uzasadniona. Wprawdzie Sąd Apelacyjny wskazując ustalenia poczynione w pierwszej instancji przytoczył art. 212a § 4 pkt 2 lit c k.k.w. ale uczynił to obok stwierdzenia, że powód przebywa w jednostkach

penitencjarnych od 2003 r. Wymieniony przepis odnosił się do osób tymczasowo aresztowanych a nie skazanych prawomocnym wyrokiem sądu i nie mógł stanowić, przynajmniej od dnia 24 października 2015 r., podstawy do traktowania powoda jako więźnia niebezpiecznego (tę podstawę wobec osób skazanych stanowi art. 88a § 1 i 2 k.k.w.). Jednak trzeba też mieć na względzie, że Sąd drugiej instancji wprost nie odniósł się do kwestii podstawy prawnej zaliczenia powoda do grupy więźniów niebezpiecznych a oddalając powództwo odwołał się do całego szeregu innych argumentów pominiętych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Należy też zważyć, iż wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie nie może nastąpić przez odwołanie do naruszeń prawa materialnego wytkniętych w ramach podstaw kasacyjnych. Oceny tych naruszeń Sąd Najwyższy dokonuje dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzi wskazana przez skarżącego przesłanka opisana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. ani brana pod rozagę z urzędu nieważność postępowania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. uwzględniając sytuację osobistą powoda.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 14 pkt 26, 16 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. poz. 175, Dz.U. z 2017, poz. 1798).